

Iveta Ondriová, Zuzana Hudáková, Jana Cinová

Kazuistiky z ošetrovatelství v pediatrii

*Monografie je věnovaná všem,
kteří se zabývají ošetrovatelskou péčí o dětského pacienta.*

Iveta Ondriová, Zuzana Hudáková, Jana Cinová

Kazuistiky z ošetrovatelství v pediatrii

Upozornění pro čtenáře a uživatele této knihy

Všechna práva vyhrazena. Žádná část této tištěné či elektronické knihy nesmí být reprodukována a šířena v papírové, elektronické či jiné podobě bez předchozího písemného souhlasu nakladatele. Neoprávněné užití této knihy bude trestně stíháno.

Automatizovaná analýza textů nebo dat ve smyslu čl. 4 směrnice 2019/790/EU a použití této knihy k trénování AI jsou bez souhlasu nositele práv zakázány.

**PhDr. Iveta Ondriová, Ph.D., doc. PhDr. Zuzana Hudáková, Ph.D.,
PhDr. Mgr. Jana Cinová, Ph.D.**

KAZUISTIKY Z OŠETŘOVATELSTVÍ V PEDIATRII

Recenze:

Prof. PhDr. Mária Šupinová, PhD.

MUDr. Anna Sinaiová, PhD., MHA, MPH

Doc. PhDr. Andrea Solgajová, PhD.

PhDr. Beáta Grešš Halász, PhD., MPH

Překlad: Mgr. Ludmila Míčová

Vydání odborné knihy schválila Vědecká redakce nakladatelství
Grada Publishing, a.s.

© Grada Publishing, a.s., 2023

Cover Photo © depositphotos.com, 2023

Vydala Grada Publishing, a.s.

U Průhonu 22, Praha 7

jako svou 9143. publikaci

Odpovědná redaktorka Mgr. Helena Vorlová

Sazba a zlom Josef Lutka

Počet stran 144

1. vydání, Praha 2023

Tisk Iva Vodáková – Durabo

Názvy produktů, firem apod. použité v knize mohou být ochrannými známkami nebo registrovanými ochrannými známkami příslušných vlastníků, což není zvláštním způsobem vyznačeno.

Postupy a příklady v této knize, rovněž tak informace o lécích, jejich formách, dávkování a aplikaci jsou sestaveny s nejlepším vědomím autorů. Z jejich praktického uplatnění však pro autory ani pro nakladatelství nevyplývají žádné právní důsledky.

ISBN 978-80-271-7137-8 (ePub)

ISBN 978-80-271-7136-1 (pdf)

ISBN 978-80-271-3684-1 (print)

Obsah

Seznam použitých zkratk	7
Předmluva	11
1 Specifika ošetrovatelské péče v pediatrii	13
2 Případová studie	16
2.1 Přehled typů kazuistik	17
2.2 Metody a realizace případové studie	19
2.3 Uplatnění kazuistiky v ošetrovatelství	20
3 Přehled modulů parciálních kazuistik	22
3.1 Medicínsko-ošetrovatelská východiska onemocnění diabetes mellitus 1. typu	22
3.1.1 Kazuistika u dítěte s diagnózou diabetes mellitus 1. typu	27
3.2 Medicínsko-ošetrovatelská východiska u nefrotického syndromu	31
3.2.1 Kazuistika u dítěte s diagnózou nefrotický syndrom	38
3.3 Model funkčních vzorců zdraví podle Marjory Gordonové ...	44
3.3.1 Medicínsko-ošetrovatelská východiska při onemocnění laryngitidou	47
3.3.1.1 Kazuistika u dítěte s diagnózou laryngitidy	52
3.4 Teorie multikulturního ošetrovatelství	56
3.4.1 Významná východiska syndromu týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte	59
3.4.1.1 Kazuistika u dítěte s diagnózou syndrom týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte	69
3.5 Koncepční model Virginie Hendersonové	73
3.5.1 Popáleniny v dětském věku	74
3.5.1.1 Kazuistika u dítěte s popáleninou	77
3.6 Kazuistika zaměřená na vybrané onemocnění respiračního systému	80
3.6.1 Medicínsko-ošetrovatelská východiska akutní bronchitidy	81

3.6.1.1	Kazuistika u dítěte s diagnózou akutní bronchitida	83
3.7	Kazuistika zaměřená na vybrané onemocnění trávicího systému	88
3.7.1	Medicínsko-ošetrovatelská východiska onemocnění gastroenteritida a dyspepsie	88
3.7.1.1	Kazuistika u dítěte s diagnózou akutní gastroenteritida	92
3.7.2	Medicínská východiska onemocnění Crohnovou chorobou	96
3.7.2.1	Kazuistika u dítěte s diagnózou Crohnova choroba	102
3.8	Kazuistika zaměřená na poruchy autistického spektra	106
3.8.1	Medicínsko-ošetrovatelská východiska onemocnění autismem	106
3.8.1.1	Kazuistika u dítěte s diagnózou autismus	108
3.9	Kolostomie u dětských pacientů	111
3.9.1	Medicínsko-ošetrovatelská východiska kolostomie u dětí	111
3.9.1.1	Kazuistika u dítěte s diagnózou atrézie anu	121
3.9.1.2	Kazuistika u dítěte s diagnózou Hirschsprungova choroba	126
Závěr	133
Seznam použité literatury	134
Rejstřík	139
Souhrn	144
Summary	144

Seznam použitých zkratek

AA	alergická anamnéza
AB	(abortion) potrat
ABR	acidobazická rovnováha
ALT	alanintransferáza
APS	ambulance pohotovostní služby
APTT	aktivovaný parciální tromboplastinový čas
AS	akce srdeční
ASCA	protilátka proti <i>Saccharomyces cerevisiae</i>
ASO	antistreptolysin O – protilátky proti streptolysinu O
ATB	antibiotika
bilat.	(bilaterální) oboustranné
CAN	(Child abused and neglected) syndrom týraného, zneužívaného a zanedbávaného dítěte
CB	celkové bílkoviny
Cl	chlór
CMP	cévní mozková příhoda
CNS	centrální nervová soustava
cps	kapsula
CRP	C-reaktivní protein
CRT	The Cognitive Reflection Test
CT	počítačová tomografie
CVK	centrální venózní katétr
D	dech
DK	dolní končetina
DM	diabetes mellitus
dx.	(dextra) vpravo
Ery	erytrocyty
FF	fyziologické funkce
FLACC	(Facies, Leg Activity, Cry, Consolability scale) škála bolesti
FR	fyziologický roztok
FW	(Fahraeus–Westergrenova metoda) měření sedimentační rychlosti erytrocytů
GCS	(Glasgow Coma Scale) stupnice pro zhodnocení stupně poruch vědomí
GIT	gastrointestinální trakt
GMT	gamaglutamyltransferáza

gtt	kapky
Hb	hemoglobin
HBsAg	povrchový antigen viru hepatitidy B
HDC	horní dýchací cesty
HDL	(high-density lipoprotein) frakce celkového cholesterolu
HIV	(human immunodeficiency virus) virus lidské imunitní nedostatečnosti
HK	horní končetina
hs CRP	ukazatel kardiovaskulárního rizika
i.m.	intramuskulárně
i.v.	intravenózně
IgE	imunoglobulin E
JIP	jednotka intenzivní péče
KCl	chlorid draselný
KO	krevní obraz
KO + dif.	krevní obraz a diferenciální počet leukocytů
KVB/KVB	kvantitativní odpad bílkovin
LA	léková anamnéza
LDL	(low-density lipoprotein) frakce celkového cholesterolu
Leu	leukocyty
LSPP	lékařská služba první pomoci
MD	mateřská dovolená
MF	malá fontanela
moč CH+S	moč chemicky a sediment
moč K+C	moč kultivace a citlivost
MR	magnetická rezonance
n. III	(nervus oculomotorius) okohybný nerv
NaCl	chlorid sodný
NANDA	(North American Nursing Diagnosis Association) Severoamerické sdružení pro ošetřovatelské diagnózy
N-CPAP	neinvasivní plicní ventilace
NPH	nízká porodní hmotnost
NS	nazogastrická sonda
O ₂	kyslík
ODCH	oddělení dětské chirurgie
OGS	orogastrická sonda
OP	ovocný příkrm
ORL	otorinolaryngologie
ORS	orální rehydratační roztok

P	pulz
P + C	(pulmo + cor) – plíce a srdce
p.o.	(<i>per os</i>) ústní podání
p.p.	podle potřeby
pANCA	perinukleární protilátka proti cytoplazmě neutrofilů
PCT	prokalcitonin
PDK	pravá dolní končetina
pH	kyselost
PLSPP	pracoviště lékařské služby první pomoci
PLT	trombocyty
PVK	periferní venózní katétr
PVT	příjem a výdej tekutin
Quick test	protrombinový čas
R	podání ráno
RD	rodičovská dovolená
RDW	šířka distribuce erytrocytů
Rh-faktor	Rhesus faktor
RTG	vyšetření rentgenem, radiologická diagnostická metoda
RTG P+C	rentgen plic a srdce
RZP	rychlá zdravotnická pomoc
SJ	sacharidové jednotky
SC	císařský řez
sin.	(<i>sinistra</i>) vlevo
stolice R+A+N	stolice na vyšetření rotavirus, adenovirus, norovirus
T1DM	diabetes mellitus 1. typu
TAG	triglyceridy
TBC	tuberkulóza
tbl.	tableta
TH	(tampon hrdlo) výtěr z hrdla
TK	tlak krve
TN	(tampon nos) výtěr z nosu
TPHA	(<i>Treponema pallidum</i> hemagglutination) – screeningový test na syfilis
TR	(tampon rektum) výtěr z rekta
TT	tělesná teplota
UPT	umělé přerušování těhotenství
USG	ultrasonografické vyšetření
V	podání večer

VDRL test	(Venereal disease research laboratory) screeningový test na syfilis
VF	velká fontanela
VVV	vrozená vývojová vada
ZP	zeleninový příkrm

Předmluva

Poskytování ošetrovatelské péče dětskému pacientovi má své významné specifické rysy vycházející z faktu, že objektem jejího poskytování je dítě. Ošetrovatelská péče zaměřená na dítě musí za každých okolností zohledňovat co nejvyšší kvalitativní úroveň ve sféře ošetrovatelské, ale samozřejmě i v úzkém propojení s medicínským managementem. Bezpečnost dětského pacienta, jeho psychická pohoda, vlídný a citlivý přístup s respektováním specifík jednotlivých vývojových období jsou při jejím poskytování nezbytností. Sestry i studenti oboru ošetrovatelství si ve své profesionální přípravě musí uvědomovat tyto významné atributy péče o dítě a v praxi je bezpodmínečně uplatňovat. Zároveň se od sester v klinické praxi i od vysokoškolských studentů oboru ošetrovatelství během jejich studia očekává, že budou aktivní svou participací při zefektivňování poskytování ošetrovatelské péče dětskému pacientovi. Kazuistika, jako jedna v současnosti z nejčastějších využívaných vyučovacích metod, poskytuje prostor pro efektivní simulaci jedinečnosti specifických případů i případů typických s následným řešením ošetrovatelských problémů, které v konečném důsledku přinášejí návrhy a doporučení pro zkvalitnění této ošetrovatelské péče. Předkládaná publikace reflektuje potřeby výuky studentů v klinickém pediatrickém prostředí. Autorky uvádějí moduly parciálních kazuistik se zaměřením na vybrané klinické diagnózy u dětského pacienta a na významné atributy ošetrovatelské péče. Zároveň předpokládají, že jejich zpracování v uvedené podobě je významným přínosem pro studenty nelékařských oborů, kteří svou vyšší erudovaností budou schopni efektivněji a na kvalitativně vyšší úrovni poskytovat ošetrovatelskou praxi v pediatrii. V předkládané monografii jsou zpřístupněny vybrané případové studie, jejichž zpracování a publikování bylo podmíněno informovaným souhlasem rodičů dětí.

autorky

1 Specifika ošetrovateľskej péče v pediatrii

Zdravotní péče poskytovaná detskému pacientovi má svá významná specifika v medicínskej i ošetrovateľskej sfére. Pri poskytovaní ošetrovateľskej péče dieťaťu v klinickej praxi je dôležité rešpektovať jeho vývojové obdobie, uplatňovať špecifika verbálnej a neverbálnej komunikácie, zohľadňovať zvláštnosti doporučených postupů (guidelines), ošetrovateľských štandardů, nevyjímajúc rešpektovanie práv dieťaťa. Poskytovanie ošetrovateľskej péče dieťaťu je jak pro sestru, tak pro ostatných členov multidisciplinárneho tímu veľmi náročné po stránke fyzickej, ale i po stránke psychickej. Náročnosť poskytovania péče dieťaťu umocňuje i fakt, že do péče vstupuje i zákonný zástupca dieťaťa. Na pediatických pracoviskách je poskytovanie ošetrovateľskej péče detskému pacientovi špecifické. Musí sa zohľadňovať fyzický i mentálny vývoj dieťaťa, jelikož živý organizmus sa neustále vyvíja a roste. Jsou to kontinuálne celoživotné procesy ovplyvňované genetickými, vnútornými a vonšjšími vlivy. Růst znamená fyzickou zmenu, ktorá sa prejavuje zväčšením rozmerů a lze jej mieriť kvantitatívne. Ukazateli rústu jsou výška, hmotnosť, rozmery kostí a rúst zubů. Vývoj predstavuje rúst složitosti funkcie, nabytí schopnosti či dovednosti. Rúst a vývoj na sobe nezávisia, ale vzájomne úzce súvisia. Rúst človeka probíhá obvykle jen v prvých 20 letech života, potom se člověk už pouze vyvíja. Rúst a vývoj sa týkajú fyziologickej, kognitívnej, psychickej, morálnej a duchovnej složky. V poskytovaní ošetrovateľskej péče u dieťaťa jsou tyto aspekty dôležité, jelikož dieťa majú asi nejdynamičtější zmeny: prudký rúst, hormonálne a psychickej zmeny, nevyjímajúc ani socializáciu, a to vše ovplyvňuje celkový zdravotný stav dieťaťa.

Přehled vývojových teorií ovplyvňujúc jednotlivé ošetrovateľské modely

- Teorií zrání se zabývali Gesell, Havighurst.
- Psychosociální teorií se zabývali Freud, Sullivan, Erikson, Skinner, Bandura, Peck, Gould.
- Kognitivní teorií se zabýval Piaget.
- Teorií morálky se zabývali Freud, Erikson, Kohlberg, Peters, Gilligan, Schulman a Mekler.
- Duchovní teorií vývoje a zrání se zabýval Fowler a Westerhoff.
- Arnold Gesell se zabýval rozsáhlými pozorováními, popsal změny rústu a chování dieťaťa od narodenia až po obdobie dospievania. Zmeny,

kteřé probíhají u dítěte, jsou podle něj výsledkem dědičnosti. Podle Gesella určují genetické vlohy nejen stavbu těla, ale také vzorec, podle kterého se vyvinou vlastnosti jedince. Zároveň popisuje určité cykly chování, individuální rozdíly ve vývoji osobnosti vysvětluje pomocí Sheldonovy teorie somatotypů.

Tělesné typy podle somatotypů

- *endomorfní typ* – charakterizuje se jako měkký, kulatý, tlustý, má rád pohodlí, dobré jídlo a souhlas druhých,
- *mezomorfní typ* – má velké kosti, těžké svalstvo, je aktivní a je rád středobodem pozornosti,
- *ektomorfní typ* – je tenký, křehký, citlivý a ve společnosti se drží zpátky.

Gesell zároveň do popředí uvádí podrobný popis typického dítěte v jednotlivých stádiích, které lze využít při očekávání změn v chování dítěte v dalších letech. Havighurst předpokládá, že učení je základem života a že lidé se učí během celého života. Růst a vývoj rozděluje do šesti stádií, ve kterých se člověk učí šest až deset úkolů. Havighurstova teorie vývojových úkolů má v klinické praxi pro sestru využití v tom, že jí napomáhá při všeobecném hodnocení jedince. Avšak podle některých sester z klinické praxe neumožňují široce vymezené teorie využít toto schéma při posuzování zvládnutí specifických úkolů, zejména těch, které se týkají dětského věku.

Stadia vývoje podle Sigmunda Freuda

- *orální stádium* – trvá od narození po 1. rok: základním zdrojem radosti jsou ústa – krmení vyvolává radost, pocit pohody a bezpečnosti,
- *anální stádium* – 2. až 3. rok: centrum pozornosti jsou anus a rectum – osvojení si hygienických návyků má být příjemným zážitkem a přiměřená pochvala má podíl na formování kreativní a produktivní osobnosti,
- *falické stádium* – 4. až 5. rok: centrem pozornosti jsou genitálie – dítě se identifikuje s rodičem opačného pohlaví a později navazuje partnerský vztah mimo rodinu,
- *latentní stádium* – 6. až 12. rok: energie je nasměrována na tělesné a intelektuální aktivity,
- *genitální stádium* – od 13. roku: energie je nasměrována k dosažení zralého heterosexuálního vztahu.

Podle Jeana Piageta je kognitivní vývoj postupný proces, který se neobejde bez nových zážitků podporujících rozvoj intelektových schopností. Proces kognitivního vývoje rozdělil do pěti hlavních fází: *senzorická fáze, prekoncepční fáze, intuitivní fáze, fáze konkrétních operací a fáze formálních operací.*

Osobnost člověka se vyvíjí v každé fázi a v každé vývojové fázi se uplatňují tři základní schopnosti člověka, kterými jsou asimilace, akomodace a adaptace. Několik teorií se zabývá jedním nebo více aspekty růstu a vývoje jedince. Teoretici zkoumají vždy jen jedno hledisko vývoje, sledují omezený vzorek populace a jen určité období života. Nicméně je třeba zdůraznit fakt, že se člověk nevyvíjí po částech, ale komplexně jako celek. Z tohoto důvodu je důležité, aby sestra při poskytování kvalitní a bezpečné ošetrovatelské péče dětskému pacientovi dokázala uplatnit několik teorií, a tak mohla správně pochopit a hodnotit růst a vývoj konkrétního dítěte. „*Ošetrovatelství v pediatrii je aplikovaným ošetrovatelským oborem, jehož cílem je zajistit harmonický rozvoj tělesných a duševních schopností věkově nejmladšího dítěte, jako i celé mladé generace. Zaměřuje se na péči nejen o nemocné dítě, ale orientuje se i na zdravé dítě (nevyjímá jeho rodinu) a na zajištění jeho fyziologického vývoje*“ (Boledovičová, 2008, s. 87). V poskytování ošetrovatelské péče dítěti je důležité zohledňovat významná specifika, aktivně reflektovat jeho individuální potřeby a při provádění sesterských intervencí postupovat podle přesně stanovených postupů, standardů.

2 Případová studie

Případová studie je metoda, která je využívána v různých vědních oborech (psychologie, sociologie, pedagogika, antropologie, etnografie, právo, medicína, ekonomie, teorie řízení aj.) a má několik významů, resp. oblastí využívání. Sociologický slovník definuje případovou studii jako výzkumný přístup, způsob analýzy, jejíž podstatou je koncentrace na jeden sociální objekt, který sleduje a zpracovává jako celek ze všech relevantních aspektů v jeho jedinečnosti a komplexnosti. Tímto objektem, jednotkou, případem může být typický i specifický jedinec, rodina, instituce, pracovní nebo zájmová skupina, organizace, lokální komunita, etnická nebo případně jiná přirozená skupina, nevylíká ani historickou událost.

V souladu s uvedeným vymezením je vymezená typologie případových studií:

- osobní případová studie,
- studium komunity,
- studium sociálních skupin,
- studium organizací a institucí,
- studium událostí, rolí a vztahů.

Případová studie představuje zachycení složitosti případu, popis vztahů v jejich celistvosti. V závěru se zkoumaný případ začleňuje do širších souvislostí, může se také porovnat s jinými případy a realizuje se odhad platnosti výsledků. Užší chápání případové studie jako jednopřípadové studie se definuje jako popis a rozbor jednotlivého případu na základě kompletní písemné dokumentace, jiných zprostředkovaných informací a vlastního zkoumání. Jednopřípadová studie obsahuje údaje o vývoji a současném stavu jedince a údaje o okolnostech, které mohly vývoj a současný stav ovlivnit. Nakonec jsou to rozhodnutí nebo opatření, která byla v projednávaném případě učiněna. Zahrnuje také příslušná nápravná či výchovná opatření, jejich průběh a výsledky. Její součástí jsou anamnéza, katamnéza, diagnóza a prognóza. Kazuistika zastřešuje pilíře, jakými jsou *specifičnost*, *jedinečnost* a *individualita*. Takto chápaná případová studie se uplatňuje zejména v diagnostické, terapeutické, poradenské a výchovně vzdělávací praxi, jakož i ve vědeckém výzkumu, a to zejména jako výchozí podklad pro tvorbu vědeckých hypotéz. Charakteristické znaky kvalitní případové studie jsou významnost, úplnost

a musí zvažovat alternativní pohledy a prezentovat dostatek evidentnosti, aby čtenář mohl vyvodit vlastní závěry. Výzkumník, využívající strategii případové studie (good case study investigator) disponuje následujícími schopnostmi:

- Je schopen položit adekvátní otázky a interpretovat odpovědi.
- Je dobrý posluchač a není zatížen vlastními přesvědčeními a prekoncepce.
- Je přizpůsobivý a flexibilní, nové a neznámé situace vnímá jako výzvy.
- Má pevně uchopenou problematiku, která je předmětem jeho zájmu.
- Není předpojatý a jednostranný, vyznačuje se senzitivitou a otevřeností přijímat nové a alternativní pohledy na problém.

Výhody případové studie

- Případová studie slouží jako zdroj hypotéz.
- Na případě lze aplikovat inovativní metodu.
- Zpochybňuje se teorie.
- Jiná teorie se naopak případem zajímavě dokumentuje.

2.1 Přehled typů kazuistik

- **Popis historie případu (case history)** – týká se osobních údajů o vývoji a životě jedince, řazení informací je většinou chronologické, souvislé a ucelené. Specifickou variantou tohoto typu je životní příběh, životní historie (life story, life history).
- **Studium a rozbor případu (case study)** – je vlastní analýzou, vědeckým zpracováním případu, kdy kromě funkcionálních vztahů z popisu jsou i relevantní determinační vztahy a kauzální souvislosti, hypotézy a závěry.
- **Komplexní kazuistika** – obsahuje také popis historie, studium a rozbor případu. Z *hlediska kompletnosti* informací se člení kazuistiky na dílčí a celkové, z *hlediska zpracování* na kazuistiky volné a zpracované podle plánu či předem daného schématu a z *hlediska účelu*, který kazuistika sleduje, jde o tzv. klinické, učebnicové a časopisecké kazuistiky. Právě tento typ kazuistik lze využít didakticky v pedagogickém procesu. Případové studie jsou zaměřeny na hledání relevantních ovlivňujících faktorů a na interpretaci vztahů. Podstatou je, aby se pro daný případ dospělo k přesným a hloubkovým závěrům. Lze vyčlenit několik aplikačních oblastí případových studií.

■ Případové studie podle přístupu

- **ilustrativní, deskriptivní** – poskytují kompletní popis fenoménu;
- **exploratorní** – jejím cílem je prozkoumat neznámou strukturu případu a působící vztahy, definovat hypotézy, otázky nebo dokonce navrhnout teorii a připravit podmínky pro další výzkum;
- **explanatorní** – podává vysvětlení případu tím, že rozvádí jednotlivé příčinné řetězce, které lze v případě identifikovat, přičemž používá nějakou teorii;
- **testovací** – má za cíl pomocí navržené teorie zdůvodnit mechanismy, které lze v případě identifikovat, ale důraz je kladen na testování adekvátnosti teorie,
- **evaluační** – zaměřuje se především o hodnocení určitého programu nebo intervence na základě určitých hodnotových kritérií.

■ Případové studie podle druhu

- **ilustrativní** – využívají se zejména při analýze specifického problému, který není obecně znám a běžný;
- **průzkumné** – podstatou je podrobné a velmi rozsáhlé zkoumání, tyto typy studií využívají predikce a odhadují trendy;
- **kritické příkladové** – jsou založené na testování určitého tvrzení na jednom nebo více místech. Cílem těchto druhů studií není zobecnění, ale ověření platnosti;
- **narůstající** – jsou založené na sběru dat na různých místech a v různých časových okamžicích. Cílem je predikovat zejména tendenci vývoje pozorovaného problému,
- **programové nebo implementační** – podstatou je implementace určitého programu nebo projektu, sledování průběhu zavádění a dosažených výsledků a následně vyvozování závěrů o důvodech úspěchu nebo selhání. Zdroj pro případovou studii a zároveň i zdroj informací nemusí představovat jen odborná literatura, článek, text, ale i audiovizuální záznam či osobní rozhovor. Pokud si výzkumník určí formu případové studie, je nutné vědět, že zkoumat může jen jeden objekt problematiky, kterému je důležité se podrobně věnovat. Zajímá se pouze o jeden ukazatel, jehož chování a vývoj zkoumá, na základě čeho tento ukazatel porovnává s podobnými případy, zobecňuje je a navrhuje efektivní řešení. Jelikož kazuistika je založena na deskripci, musí obsahovat detailní a systematický popis podniknutých kroků, reakcí, odezev a účinků.

2.2 Metody a realizace případové studie

Pro případovou studii jsou více vhodné kvalitativní metody a techniky, jakými jsou zejména analýza dokumentů, zúčastněné pozorování, interview a jiné než metody statistické, i když i ty jsou v menší míře využívány.

Případová studie (case study) je v absolutní harmonii se třemi klíčovými slovy:

- popis (describing),
- porozumění (understanding),
- vysvětlení, objasnění (explaining).

Požadavky case study design

- *Definice výzkumné otázky* – patří mezi nejdůležitější kroky tím, že stanovuje priority výzkumníkovy pozornosti a ovlivňuje konceptuální rámec případové studie.
- *Definice případu* – v zásadě je případem určitý fenomén v určitém kontextu. Může být zkoumán jeden případ nebo několik obdobných případů.
- *Výběr* – při výběru v případové studii je nutné uvažovat účelově a konceptuálně. Může to znamenat předem danou strukturu výběru, ale také postupné určení výběrové struktury (theoretical sampling až po dosažení teoretické saturace).
- *Metody sběru dat* – v případové studii je možné využít zejména následujících šest zdrojů dat (uplatnit triangulaci): dokumentaci aktuálních událostí, archivní záznamy, kladení otázek, neparticipativní a participativní pozorování a fyzické artefakty. Při jakémkoliv sběru dat je nutné věnovat pozornost tomu, aby byly využity všechny možné zdroje dat, pokud podávají informace o stejném souboru faktů, který je dán dotazy.
- *Způsob analýzy dat a tvorby závěrů* – v případové studii rozlišujeme obecné strategie analýzy:
 - a) opíráme se o teoretická tvrzení, ověřujeme teorii,
 - b) získáváme popis případu, přičemž není k dispozici žádná teorie,
 - c) zjištěné údaje vztahujeme k výzkumné otázce,
 - d) při interpretaci dat zůstává výzkumník otevřen nečekaným aspektům a hledá v datech konfigurace.
- *Zpráva o případové studii* – její forma v zásadě souvisí s tím, zda se jedná o jednopřípadovou nebo mnohopřípadovou studii. Rozlišuje-